

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ ปัญหา และความต้องการในการใช้ฐานข้อมูล CMU e-Theses ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มสาขา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในการดำเนินการวิจัย ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วยนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สังกัดคณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2549 โดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 198 คน และได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 198 ฉบับ ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท สังกัดคณะวิทยาศาสตร์มากที่สุด ส่วนใหญ่ทราบว่ามีการฐานข้อมูล CMU e-Theses จากโฮมเพจของห้องสมุด มีวัตถุประสงค์ในการสืบค้นฐานข้อมูล CMU e-Theses เพื่อทำวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าแบบอิสระ ใช้บริการคอมพิวเตอร์เพื่อสืบค้นฐานข้อมูลจากห้องสมุดคณะ โดยมีความถี่ในการใช้ฐานข้อมูล สัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง ใช้บริการฐานข้อมูลในช่วงเวลา 12.00 – 18.00 น. ใช้เวลาในการสืบค้นฐานข้อมูล ครั้งละมากกว่า 1 ชั่วโมง โดยใช้ทางเลือกในการสืบค้นจากหัวเรื่อง มีการจัดเก็บข้อมูลที่สืบค้นได้ไว้ในสื่อบันทึกข้อมูลแบบพกพา มีความเป็นไปได้ที่จะกลับมาใช้ฐานข้อมูล CMU e-Theses นี้อย่างแน่นอน และจะแนะนำให้ผู้อื่นมาใช้ฐานข้อมูลนี้ด้วย ส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้วิทยานิพนธ์ในรูปแบบดิจิทัล เนื่องจากมีความสะดวกและรวดเร็วในการใช้ และจัดเก็บผลการสืบค้นได้สะดวก

ในส่วนของความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานข้อมูล CMU e-Theses พบว่า ระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจต่อฐานข้อมูล CMU e-Theses ที่สืบค้นได้รวดเร็วกว่าการค้นจากสิ่งพิมพ์ สามารถนำผลจากการสืบค้นไปใช้ประโยชน์ได้ และวิธีการสืบค้นง่ายและรวดเร็ว

สำหรับปัญหาที่มีต่อการใช้งานข้อมูล CMU e-Theses มีระดับของปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งได้แก่ ปัญหาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ยังมีในฐานข้อมูลไม่ครบทุกเล่ม ความเร็วในการดึงข้อมูลจากเอกสารฉบับเต็มเป็นไปอย่างล่าช้า และระบบเครือข่ายมีปัญหาในบางช่วงเวลาที่ต้องการใช้

ส่วนความต้องการในการใช้งานข้อมูล CMU e-Theses พบว่า มีระดับความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระบุว่าต้องการให้จัดเก็บวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระที่เป็นตัวเล่มไว้ให้บริการควบคู่กับการให้บริการจากฐานข้อมูล CMU e-Theses บริการสำเนาข้อมูลเอกสารฉบับเต็มลงในแผ่นซีดีรอม และต้องการให้มีระบบส่งผลการสืบค้นผ่านอีเมล

ความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการให้บริการฐานข้อมูล CMU e-Theses ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้คือ ต้องการให้มีวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฉบับเต็มครบทุกเล่มในฐานข้อมูล ต้องการให้มีการอัปเดตข้อมูลวิทยานิพนธ์เล่มใหม่ให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ต้องการให้การแสดงผลข้อมูลมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ต้องการให้มีตัวเล่มวิทยานิพนธ์ไว้บริการควบคู่กับฐานข้อมูล เพราะยังมีความต้องการใช้แบบตัวเล่มวิทยานิพนธ์อยู่มาก ต้องการให้มีการจัดอบรมแนะนำฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรและนักศึกษาทราบอย่างแพร่หลาย เพื่อส่งเสริมการใช้งานข้อมูลอย่างกว้างขวาง

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการฐานข้อมูล CMU e-Theses ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น

The purpose of this study is to study the present status of CMU e-Theses usage by examining the satisfaction of users towards the CMU e-Theses service, as well as identifying problems and needs of CMU e-Theses using by science and technology graduate students in Chiang Mai University.

The data of this study has been collected from questionnaires distributed to 198 graduate students from the Faculty of Agriculture, Science, Engineering, Architecture, and Agro-Industry, attending classes in academic year 2006, and 198 forms were returned. Data was analyzed through the use of percentages, means, standard deviations, and weight mean scores using SPSS software.

The results of this study indicated that the graduate students from the Faculty of Science were the constant users of the CMU e-Theses. They recognized the availability of the CMU e-Theses from Chiang Mai University Library Homepage. The purpose of their use was to search for information for writing theses or independent studies. Generally, the students accessed to the CMU e-Theses from the faculty libraries two or three times per week. They preferred to access to the database over one hour at a time from 12:00 a.m. and 6:00 p.m. by using subject headings and downloading their needed information to flash drives. They expected to come to use the database for the second time and were willingly to recommend the database to others. The reasons of selecting this database were it was a full text database, ease and rapid usage, and ease of downloading.

Most users were strongly satisfied with CMU e-Theses and preferred to access to the database to seek for printed format as it was speedy. Moreover, the results were useful and the database was designed to be retrieved easily. However, some problems were discovered as follows: the absence of some university theses and dissertations, the low speed of downloading data and the university network disconnection at some periods of accessing.

It was found that CMU e-Theses database was strongly needed and that printed theses should still be kept in the libraries. Some special services such as full text downloading to CD-ROMs or e-mailing should be added.

Opinions and suggestions of this study were 1) all theses and independent studies of the university should be completed 2) new theses should be updated rapidly 3) displaying formats on screen should be clear 4) printed theses should be available on shelves as well as online format 5) training course on how to retrieve CMU e-Theses database should be managed continually and 6) the university population and students should be informed about the database frequently and widely.

The result of this study should be used as a guide to improve and develop CMU e-Theses database in order to serve the needs of the users and makes the service more effective.